

WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-III.431.4.2024

Łódź, 3 lipca 2024 r.

Zarząd Fundacji

Instytut Spraw Obywatelskich

ul. Pomorska 40

91-408 Łódź

KRS: 0000191928

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 4 w związku z art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹ przeprowadzona została kontrola Fundacji Instytut Spraw Obywatelskich², KRS: 0000191928, 91-408 Łódź, ul. Pomorska 40.

Zarząd Fundacji: P. Rafał Górski - Prezes, P. Olaf Swolkiń – Członek Zarządu, Wicedyrektor Fundacji, P. Ilona Pietrzak – Wiceprezes.

Komisja Rewizyjna: P. Jarosław Prasol, P. Emilia Banasiak³.

W okresie objętym kontrolą nie zachodziły zmiany w składzie organów Fundacji⁴.

Zakres kontroli: prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych⁵ w organizacji pożytku publicznego⁶, w okresie: 1.01 – 31.12.2022 r.

Kontrola została przeprowadzona przez zespół kontrolerów – pracowników oddziału kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego

1 Dz. U. z 2023 r., poz. 571. Na początek okresu objętego kontrolą obowiązywał publikator: Dz. U. z 2020 r., poz.1057. Dalej: ustawa OPP.

2 Dalej: Fundacja, albo organizacja. Status OPP od 15.09.2006 r.

3 Skład organów Fundacji – wg odpisu z KRS wg stanu na 13.05.2024 r.

4 Ustalono na podstawie odpisu pełnego z KRS wg stanu na 13.05.2024 r. oraz wyjaśnień Wiceprezesa Zarządu Fundacji.

5 Dalej: 1% pdoof.

6 Dalej także: OPP.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

w Łodzi, legitymujących się upoważnieniami Wojewody Łódzkiego z 29.04.2024 r.⁷, w składzie:

- P. Paweł Remisz – Kierownik oddziału – kierownik zespołu,
- P. Katarzyna Laszczyk – Inspektor Wojewódzki,
- P. Tomasz Kubera – Inspektor Wojewódzki,
- P. Izabela Pękosławska – Młodszy Specjalista,
- P. Adam Niezgodzki - Młodszy Specjalista.

Kontrolę przeprowadzono w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi. Czynności kontrolne rozpoczęto 7.05.2024 r. i zakończono 31.05.2024 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli Fundacji.

Ustaień dokonano na podstawie dokumentacji Fundacji oraz wyjaśnień złożonych przez P. Ilonę Pietrzak – Wiceprezesa Zarządu Fundacji⁸.

Mając na uwadze całokształt dokonanych ustaleń, biorąc pod uwagę kryteria oceny przyjęte w niniejszej nieplanowanej kontroli, badaną działalność ocenia się **pozytywnie**⁹.

Ustalenia kontroli.

1. Podstawowe informacje o Fundacji.

Zgodnie ze Statutem Fundacji¹⁰ (§ 1 ust. 3) misją Fundacji jest rozwijanie, kształtowanie i promowanie postaw obywatelskich. Jak stanowi § 4 Statutu, celem organizacji jest inicjowanie, propagowanie i realizowanie działań na rzecz dobra wspólnego. Celami Fundacji są również:

- 1) *pobudzanie aktywności obywatelskiej i zaangażowania obywateli w życie publiczne;*
- 2) *działania na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego;*
- 3) *tworzenie i funkcjonowanie niezależnych środków masowego przekazu oraz warunków dla swobodnej debaty publicznej;*
- 4) *ochrona, odtwarzanie i popularyzacja dziedzictwa przyrodniczego;*
- 5) *nauka, edukacja, oświata i wychowanie;*
- 6) *działalność kulturalna, w tym upowszechnianie kultury fizycznej i sportu;*

7 Upoważnienia nr: 81/2024-85/2024.

8 Wyjaśnienia pisemne z: 7.05.2024 r., 8.05.2024 r., 16.05.2024 r., 21.05.2024 r.

9 Skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

10 Okazano Statut przyjęty przez Zgromadzenie Fundatorów uchwałą nr 4/2013 z dnia 7.07.2013 r. Wyjaśniono, że Statut był obowiązujący w okresie objętym kontrolą. W kontroli kontrolujący posługują się okazanym Statutem w wersji papierowej, potwierdzonym za zgodność z oryginałem przez Wiceprezesa Zarządu Fundacji.

- 7) *ochrona zdrowia w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, promocja zdrowia oraz profilaktyka uzależnień;*
- 8) *pomoc społeczna, w tym w szczególności pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;*
- 9) *wspieranie, promowanie oraz organizowanie wolontariatu;*
- 10) *działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;*
- 11) *działalność charytatywna i dobroczynność;*
- 12) *działalność na rzecz osób starszych, w wieku emerytalnym oraz seniorów, a także ich rodzin i bliskich;*
- 13) *rozwój transportu zrównoważonego;*
- 14) *upowszechnianie i ochrona praw konsumentów;*
- 15) *udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa;*
- 16) *upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;*
- 17) *upowszechnianie kultury i dialogu międzykulturowego;*
- 18) *rozwój rodzin, wspólnot oraz społeczności lokalnych;*
- 19) *promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, w tym pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe;*
- 20) *działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;*
- 21) *działania na rzecz osób niepełnosprawnych i narażonych na wykluczenie społeczne;*
- 22) *przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym;*
- 23) *współpraca międzynarodowa;*
- 24) *turystyka i krajoznawstwo, a także tworzenie możliwości rozwoju eko- i agroturystyki;*
- 25) *ochrona środowiska, ekologia, ochrona zwierząt;*
- 26) *realizacja usług społecznych;*
- 27) *działalność w zakresie ekonomii społecznej oraz działalność na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób dotkniętych bezrobociem, niepełnosprawnością i niesamodzielnością oraz reintegracja społeczna polegająca m.in. na odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej, pełnieniu ról społecznych oraz integracja zawodowa wyrażająca się w odbudowie i podtrzymaniu zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy;*

- 28) *wspieranie dziedzin gospodarki przyjaznych dla ludzi i środowiska, w szczególności ekologicznych metod produkcji żywności;*
- 29) *działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;*
- 30) *porządek i bezpieczeństwo publiczne;*
- 31) *upowszechnianie wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa;*
- 32) *wspieranie sprawiedliwych społecznie systemów ekonomicznych, w szczególności polityki państwa w tym zakresie, a także tzw. sprawiedliwego handlu i ekonomii alternatywnej;*
- 33) *działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie określonym w pkt 1-32a;*
- 34) *działalność na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej.*

Statut określa, że cele organizacja realizuje poprzez prowadzenie działalności nieodpłatnej i odpłatnej oraz Statutem określono zakresy ww. działalności:

Zakres działalności nieodpłatnej:

- 1) *prowadzenie i wspieranie działalności szkoleniowej, edukacyjnej, oświatowej, wychowawczej, coachingowej, doradczej oraz badawczej w zakresie realizacji celów Fundacji;*
- 2) *organizowanie i prowadzenie kursów, seminariów, sesji, szkoleń, warsztatów, konferencji i innych wydarzeń służących gromadzeniu i wymianie informacji oraz propagowaniu idei rozwijanych przez Fundację;*
- 3) *rozwijanie kompetencji w zakresie sprawiedliwej transformacji, transformacji klimatycznej oraz zielonych kompetencji;*
- 4) *wspieranie firm, instytucji, organizacji i samorządów w dążeniu do budowania biznesów, organizacji i świata opartego o ideę zrównoważonego rozwoju, wypracowywanie standardów, w tym dobrych praktyk ESG (...);*
- 5) *organizowanie i wspieranie edukacji ekologicznej społeczeństwa, działań na rzecz ochrony środowiska oraz w zakresie zrównoważonego rozwoju;*
- 6) *prowadzenie i wspieranie działalności informacyjnej, internetowej, wydawniczej, promocyjnej, medialnej, tłumaczeniowej, organizacyjnej oraz monitoringu;*

- 7) *organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych;*
- 8) *prowadzenie kampanii społecznych i obywatelskich;*
- 9) *przygotowywanie raportów, badań, diagnoz, scenariuszy, studiów, ocen, analiz, opinii, ekspertyz, dokumentacji, planów, programów, prognoz, strategii, polityk i innych tego typu materiałów;*
- 10) *organizowanie prelekcji, wykładów, odczytów, konferencji, seminariów, sympozjów, spotkań, warsztatów, kursów, prelekcji filmowych, obozów, festiwali, jak również innych form działalności edukacyjnej i oświatowej;*
- 11) *działalność wspomagająca technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo podmioty ekonomii społecznej;*
- 12) *udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, merytorycznej i organizacyjnej podmiotom i jednostkom, przyczyniającym się do realizacji celu, określonego w paragrafie 4;*
- 13) *angażowanie sektora biznesu w działania przyczyniające się do realizacji celu określonego w paragrafie 4;*
- 14) *organizowanie i wspieranie finansowe praktyk, staży i wyjazdów studialnych w kraju i za granicą;*
- 15) *promowanie i propagowanie idei Fundacji z wykorzystaniem Internetu i tradycyjnych mediów;*
- 16) *prowadzenie portali internetowych i baz danych związanych z celami Fundacji;*
- 17) *działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym i senioralnym;*
- 18) *rozwój i działalność w obszarze ekonomii społecznej;*
- 19) *organizację wizyt studyjnych;*
- 20) *wykup, dzierżawę lub stosowanie innych form opieki w stosunku do obszarów przyrodniczo cennych oraz ochrona gatunków zagrożonych;*
- 21) *nabywanie lub użytkowanie nieruchomości służących realizacji celów Fundacji;*
- 22) *działalność na rzecz rolników i sektora rolnego;*
- 23) *realizowanie projektów, w tym m.in. w partnerstwie;*
- 24) *promocję firm i instytucji o celach zbieżnych z celami Fundacji;*

- 25) udział w postępowaniach administracyjnych, sądowych i sądowno-administracyjnych w zakresie spraw związanych z celami statutowymi;
- 26) współpracę z osobami i instytucjami krajowymi i zagranicznymi prowadzącymi działalność w zakresie objętym celami Fundacji;
- 27) współpracę z organami władzy publicznej, samorządowymi, środkami masowego przekazu oraz podmiotami gospodarczymi, a także inicjowanie partnerstwa międzysektorowego;
- 28) budowanie i wzmocnianie koalicji pomiędzy partnerami społecznymi (administracja publiczna, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, samorządy, społeczeństwo);
- 29) występowanie do właściwych – według kompetencji – władz lokalnych, wojewódzkich i krajowych oraz sądów z wnioskami o zastosowanie środków zmierzających do usunięcia zaistniałego zagrożenia dla interesu publicznego na określonym terenie, zaniechania naruszania interesu publicznego, przywrócenia stanu poprzedniego lub naprawy zaistniałych w związku z tym szkód;
- 30) składanie wniosków i zastrzeżeń do projektów, planów, strategii, decyzji i aktów prawnych wydawanych przez administrację publiczną, ich konsultowanie i opiniowanie również na etapie ich stosowania;
- 31) tworzenie grup wsparcia w obszarze celów statutowych;
- 32) prowadzenie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego;
- 33) inne działania realizujące cele statutowe.

Zakres działalności odpłatnej: wyżej wymienione + sprzedaż przedmiotów darowizny.

Opisany stan faktyczny oznacza, że wypełniony został wymóg określony art. 10 ust. 3 ustawy OPP, zgodnie z którym zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 określają w statucie lub w innym akcie wewnętrznym.

W Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za rok 2022 wskazano, że organizacja prowadziła 2 wymienione rodzaje działalności, nie była natomiast realizowana działalność gospodarcza. Wskazuje się jednak, że Statut Fundacji dopuszcza możliwość prowadzenia działalności gospodarczej w rozmiarach służących realizacji jej celów i w przypadku podjęcia przez Fundację kwoty co najmniej 1 tys. zł na podjęcie tej działalności (§ 6 ust. 3). Wskazano dodatkowo w Statucie, iż działalność gospodarcza może być prowadzona wyłącznie jako dodatkowa w stosunku do działalności pożytku publicznego (§ 8 ust. 4).

Organami Fundacji są: Zgromadzenie Fundatorów, Rada Instytutu, Zarząd Fundacji i Komisja Rewizyjna (§ 10 Statutu).

W tabeli przedstawiono kompetencje organów Fundacji istotne z punktu widzenia kontroli.

Zgromadzenie Fundatorów	Zmiany Statutu, powoływanie i odwoływanie członków pozostałych organów, uchwalanie regulaminów pozostałych organów.
Rada Instytutu	Inicjowanie i opiniowanie kierunków działania Fundacji.
Zarząd	Zarządzanie majątkiem, sporządzanie rocznych sprawozdań
Komisja Rewizyjna	Kontrola działalności Fundacji – przynajmniej raz w roku kontrola całokształtu działalności, ocena pracy Zarządu, zatwierdzanie rocznych sprawozdań finansowych.

W 2022 r. wchodził w skład organów Fundacji:

- Zarządu: P. Rafał Górki – Prezes, P. Olaf Swolkień i P. Ilona Pietrzak – Wiceprezesi,
- Komisji Rewizyjnej – P. Emilia Banasiak i P. Jarosław Prasol – Członkowie.

W organizacji, poza Statutem i *Polityką rachunkowości*¹¹ nie zostały wprowadzone inne akty wewnętrzne określające zasady gospodarowania środkami 1% pdoof. W organizacji przyjęto natomiast:

- Regulamin pracy Zgromadzenia Fundatorów - wprowadzony uchwałą Zgromadzenia Fundatorów z 28.06.2004 r.,
- Regulamin pracy Zarządu Fundacji - wprowadzony uchwałą Zgromadzenia Fundatorów z 28.06.2004 r. W ww. Regulaminie powtórzono statutową kompetencję Zarządu, którą jest sprawowanie zarządu nad majątkiem organizacji,
- Regulamin pracy Komisji Rewizyjnej – wprowadzony uchwałą Zgromadzenia Fundatorów z 28.06.2004 r.,
- Regulamin pracy Rady Programowej - wprowadzony uchwałą Zgromadzenia Fundatorów z 28.06.2004 r.

W odniesieniu do wymienionych kompetencji organów Fundacji, ustalono, co następuje:

- Zarząd Fundacji sprawował nadzór nad środkami z 1% pdoof i podejmował decyzje co do zasadności i racjonalności wydatkowania tych środków. Każdy wydatek był

¹¹ O której mowa w dalszej części dokumentu.

zatwierdzany do wypłaty własnoręcznym podpisem osoby wchodzącej w skład Zarządu Fundacji, po wcześniejszym zweryfikowaniu pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym,

- w 2022 r. i 2023 r. Komisja Rewizyjna zatwierdziła sprawozdania finansowe za - odpowiednio 2021 r. i 2022 r. oraz przeznaczyła nadwyżkę przychodów nad kosztami na cele statutowe¹².

Podjęcie ww. uchwał wypełnia wymóg art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy OPP, z którego wynika, że nadwyżka przychodów nad kosztami jest przeznaczana na działalność pożytku publicznego OPP. Stosowny zapis w zakresie przeznaczania nadwyżki przychodów nad kosztami zawarty jest także w § 8 ust. 5 Statutu Fundacji,

- w odniesieniu do funkcji kontrolnej Komisji Rewizyjnej ustalono, że organ ten sprawował funkcję nadzorczą i kontrolą nad organizacją. Komisja odbywała cykliczne spotkania z Zarządem, na których omawiano kluczowe kwestie związane z funkcjonowaniem Fundacji. Komisja kierowała pytania do Zarządu odnośnie do działalności organizacji.

Uznaje się, że organ zarządzający i organ kontrolny Fundacji wypełniały swoje kompetencje.

2. Wysokość środków finansowych pochodzących z 1% pdoof.

Na potrzeby niniejszej kontroli dokonano ustaleń w kwestii wysokości środków 1% pdoof, które Fundacja otrzymała w 2022 r.

W *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za 2022 r.* oraz w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego za 2022 r. wskazano, że Fundacja otrzymała środki finansowe pochodzące z 1% pdoof w wysokości 68 653,20 zł. Tożsama kwota wynika z ewidencji księgowej konta 730 *Przychody 1% OPP*. Drugostronnie wpływy środków 1% pdoof rejestrowane były na koncie księgowym 130-0 *Rachunek bankowy konto podstawowe B1*.

Tym samym dane wykazane w sprawozdaniach Fundacji za 2022 r. są zgodne z danymi ewidencji księgowej.

¹² Uchwała nr 2/2022 z 30.09.2022 r., uchwała nr 1/2023 z 30.06.2023 r.

Na początek okresu sprawozdawczego organizacja wykazała posiadanie środków 1% pdoof w wysokości 234 259,27 zł. Kontrola ustaliła, że w 2022 r. organizacja korzystała ze środków 1% pdoof zgromadzonych we wcześniejszych latach.

Biorąc pod uwagę, że łączna kwota przychodów Fundacji, wykazana w sprawozdaniach: finansowym i merytorycznym za 2022 r., wyniosła 6 027 044,15 zł, wysokość przychodów z 1% pdoof stanowi 1,14% wszystkich przychodów.

3. Wyodrębnienie rachunkowe środków pochodzących z 1% pdoof.

W 2022 r. w kontrolowanej organizacji obowiązywała *Polityka rachunkowości*¹³, w której stwierdzono kilka zapisów odnoszących się do środków 1% pdoof:

- działalność Fundacji prowadzona jest, m.in. z wpływów 1% pdoof,
- księgi rachunkowe prowadzone są w siedzibie jednostki, rokiem obrotowym jest okres od 1 stycznia do 31 grudnia,
- koszty działalności operacyjnej ewidencjonuje się w zespole „4” i w zespole „5”.

Polityka rachunkowości obejmuje także plan kont, który uwzględnia konta księgowo służące do ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych z udziałem środków 1% pdoof. Takie zdarzenia gospodarcze księgowane były na następujących kontach księgowych:

130-0 *Rachunek bankowy konto podstawowe B1,*

401 *Koszty nieodpłatnej działalności pożytku publicznego (inicjatywy, projekty, Instytut),*

400 *Koszty ogólnego zarządu,*

501 *Koszty działalności statutowej nieodpłatnej – POZOSTAŁE (INICJATYWY) źródła finansowania – w ramach tego konta:*

501-01 *Finansowane z 1%,*

501-01-05 *INSPRO,*

501-01-06 *Inicjatywa Centrum Wspierania Rad Pracowniczych,*

501-01-12 *Projekty transportowe (Brukselski, Biopaliwa),*

520 *Koszty administracyjne działalności nieodpłatnej – w ramach tego konta:*

520-01-1 *Koszty administracyjne – finansowane z 1% Zużycie materiałów i energii,*

520-01-2 *Koszty administracyjne – finansowane z 1% Usługi obce,*

¹³ Dokument z 1 stycznia 2016 r. – wprowadzony Uchwałą Zarządu Fundacji nr 1/2016 w przedmiocie: zmian do *Polityki Rachunkowości* podjętą 1.01.2016 r. Następnie dokonana została zmiana ww. aktu wewnętrznego - wprowadzona Uchwałą Zarządu Fundacji nr 10/2017 w przedmiocie: zmian do *Polityki rachunkowości* podjętą 15.05.2017 r. Aneks nr 8 z 31.12.2022 r. do *Polityki rachunkowości* wprowadzono zmiany do ww. aktu; przy czym zmiany te nie obejmują okresu objętego kontrolą.

520-01-4 Koszty administracyjne – finansowane z 1% Wynagrodzenia (brutto),

520-01-6 Koszty administracyjne – finansowane z 1% Pozostałe koszty,

730 Przychody 1% OPP.

Wyodrębnienie kont księgowych służących do rejestrowania operacji gospodarczych związanych ze środkami finansowymi 1% pdoof oznacza, że wypełnione zostały wymogi określone w art. 10 ust. 1 i art. 27 ust. 2c ustawy OPP.

Księgowość organizacji prowadzona była przez Fundację.

4. Wydatkowanie w 2022 r. środków finansowych pochodzących z 1% pdoof.

Ustalenia ogólne.

Statutem organizacji (§ 7 pkt 4) określono, że działalność Fundacji finansowana jest, m.in. z odpisów pdoof. Zgodnie z § 6 ust. 5 Statutu majątek i dochody Fundacji mogą być przeznaczone wyłącznie na działalność statutową, koszty działalności Fundacji oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną lub na działalność pożytku publicznego prowadzoną na rzecz społeczności lokalnej, w której działa Fundacja.

Jak stanowi § 8 ust. 1 Statutu, środki pochodzące ze źródeł wymienionych w § 7 przeznaczane są na wybraną przez Fundację dowolną realizację jej celu, o ile ofiarodawcy nie postanowili inaczej.

W *Rocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności organizacji pożytku publicznego za rok 2022* oraz w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego za 2022 r. wskazano, że wysokość kosztów poniesionych w okresie sprawozdawczym ze środków finansowych 1% pdoof wyniosła 18 597,81 zł. Wymieniona kwota jest także równa kwocie kosztów nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, sfinansowanych ze środków 1% pdoof.

W ww. sprawozdaniu (pkt III.3.4) podano główne działanie, w ramach którego poniesiono wydatki ze środków 1% pdoof: *działania statutowe Instytutu 18 597,81 zł.*

Z kolei w pkt III.3.3 ww. sprawozdania zamieszczono katalog działań, w ramach których poniesiono koszty ze środków 1% pdoof:

- *inicjatywy rzecznicze*¹⁴ *oraz wzmacniające aktywność obywatelską 5 746,04 zł.*

¹⁴ *Inicjatywy rzecznicze - są to koszty prowadzonych działań rzeczniczych prowadzące do zmian społecznych. Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich jest organizacją pożytku publicznego niezależną od partii politycznych. Od 2004 roku dbamy o dobro wspólne, m.in bezpieczną żywność, czyste powietrze, prawa pracownicze, zrównoważony transport. Naszą misją jest*

- koszty działań statutowych 12 618,08 zł,

- kampania reklamowa 1% 233,69 zł,

co daje łączną kwotę 18 597,81 zł.

Koszty finansowane ze środków 1% pdoof księgowano na 2 kontach księgowych zespołu „5”:

- 501-01 *Finansowane z 1%* - obroty: 2 435,53 zł,
- 520-01 *Koszty ogólnego zarządu z 1%* - obroty: 16 162,28 zł,

co daje łączną kwotę 18 597,81 zł

oraz na 2 kontach księgowych zespołu „4”:

- 401 *Koszty nieodpłatnej działalności pożytku publicznego (inicjatywy, projekty, Instytut)* – obroty: 2 435,53 zł,
- 400 *Koszty ogólnego zarządu* - obroty: 16 162,28 zł,

co daje łączną kwotę 18 597,81 zł.

Dane sprawozdawcze są zatem spójne z danymi ewidencji księgowej.

Biorąc pod uwagę, że łączna kwota kosztów Fundacji, wykazana w sprawozdaniach: finansowym i merytorycznym za 2022 r., wyniosła 5 705 584,79 zł, wysokość przychodów z 1% pdoof stanowi 0,33% wszystkich kosztów.

Badanie wydatków organizacji wykazało zakup różnego rodzaju produktów / usług przez Fundację – m.in.: utrzymanie domeny internetowej Fundacji, opłaty członkowskie za udział w różnego rodzaju projektach, np. *transport and environment*, usługi i materiały biurowe, koszty poczty, badanie sprawozdania finansowego, usługi hotelowe w ramach pobytu, np. na wizycie studyjnej, rozliczenia kosztów podróży, ogłoszenia w internecie,

W tym miejscu zauważa się, że ze środków 1% pdoof sfinansowano także:

- wynagrodzenie wypłacone w styczniu 2022 r, co dokumentuje 1 lista płac za styczeń 2022 r.

rozwijanie, kształtowanie i promowanie postaw obywatelskich. Wprowadzamy zmiany społeczne dzięki łączeniu działań eksperckich (think tank) z oddolną mobilizacją obywatelską (action tank) i patrzeniem władzy na ręce (watchdog). Prowadzimy działania lobbingsowe i rzecznictwo mające na celu wprowadzanie zmian o charakterze systemowym, np. zmianę prawa (przykład kampanii Obywatele decydują), reprezentujemy interesy m.in. organizacji pozarządowych czy rad pracowników, wchodzimy w spory i debaty z administracją publiczną oraz samorządami, np. poprzez udział w konsultacjach społecznych, kampaniach i protestach (wyjaśnienia Wiceprezesa Zarządu Fundacji).

- reklamy na stronie Facebook, w ramach promocji środków 1% pdoof, co udokumentowano 3 fakturami na łączną kwotę 233,69 zł. Sprawozdanie merytoryczne za 2022 r. zawiera stosowne informacje w tym względzie.

Mając na uwadze statutowe cele Fundacji, stwierdza się, że zbadane wydatki organizacji służyły celom statutowym, tym samym spełniony został wymóg określony art. 27 ust. 2 ustawy OPP: otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego.

Pozostałe ustalenia.

Wyjaśniono, że:

- ze środków 1% pdoof nie dokonywano zakupów: sprzętu, materiałów, środków trwałych, nie finansowano remontów, inwestycji,

- z kontrolowanych środków finansowych nie pokrywano kosztów związanych z działalnością wolontariuszy organizacji,

- organizacja dystrybuowała w 2022 r. program komputerowy służący do rozliczeń podatkowych (umożliwiających wypełnienie zeznań podatkowych). Program wypełniał wymogi art. 27c ust. 2 ustawy OPP¹⁵,

- w odniesieniu do dyspozycji art. 27aa ustawy OPP¹⁶, określającej, że:

- organizacja pożytku publicznego, która została uwzględniona w wykazie, o którym mowa w art. 27a, nie może wzywać do przekazania lub przekazywać środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w tym wykazie,
- organizacja pożytku publicznego, która nie została uwzględniona w wykazie, o którym mowa w art. 27a, nie może wzywać do przekazania środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za pośrednictwem organizacji pożytku publicznego, która została uwzględniona w tym wykazie,

wyjaśniono, że w kontrolowanym okresie Fundacja nie przekazywała środków 1% pdoof innym OPP ani nie wskazywała innych OPP do przekazania jej środków 1% pdoof. Fundacja

¹⁵ Programy komputerowe umożliwiające podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych wypełnienie zeznania podatkowego dodatkowo zawierają informację o: 1) możliwości swobodnego wyboru i przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacji pożytku publicznego albo 2) braku swobodnego wyboru i przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacji pożytku publicznego – brzmienie przepisu aktualne w 2022 r.

¹⁶ Brzmienie przepisów ustawy OPP w 2022 r.

nie dysponowała zatem środkami 1% pdoof przekazanymi z innych źródeł niż przez urzędy skarbowe,

- w kwestii wymogu art. 20 ust. 1 pkt 6 ustawy OPP, stanowiącego, że statut lub inne akty wewnętrzne organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 4, zabraniają:

a) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi członkowie, członkowie organów oraz pracownicy organizacji pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”,

b) przekazywania ich majątku na rzecz ich członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności, jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,

c) wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika z celu statutowego,

d) zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe;

ustalono, że Statut Fundacji wypełnia cytowane normy.

5. Dokumentacja dotycząca wydatków pokrywanych ze środków 1% pdoof.

Zbadane zostały wszystkie dowody księgowe (w liczbie 37) dotyczące wydatków z zaangażowaniem środków finansowych pochodzących z 1% pdoof.

Stwierdzono, że:

- 1) dokumenty zostały wyodrębnione od innych dowodów księgowych organizacji;
- 2) dowody księgowe zawierają dekretacje księgowe;
- 3) dowody księgowe były opisywane, w niektórych przypadkach opisy uznaje się za bardzo obszerne¹⁷. Z opisów wynikają kwoty sfinansowane ze środków 1% pdoof. Opisy obejmują

¹⁷ Co do zasady dowody księgowe: PK – polecenia księgowania nie były opisywane, jednak dowody te dotyczą przeksięgowania pomiędzy kontami księgowymi, stanowią wewnętrzne dowody księgowe jednostki, są zrozumiałe dla prowadzących rachunkowość jednostki i dla kontrolujących. Nie wymaga się zatem szczególnych opisów na PK.

także stwierdzenie o sprawdzeniu dowodu pod kątem rachunkowym i formalnych z podpisem osoby uprawnionej;

4) w niektórych dowodach księgowych stwierdzono korekty / poprawki, dokonane w sposób prawidłowy, tj. zgodnie z zasadami rachunkowości. Korekty nie zaburzają transparentności dowodów księgowych;

5) wszystkie zbadane dowody księgowe zostały zarejestrowane w ewidencji księgowej. Zapisy w ewidencji księgowej są czytelne, zrozumiałe.

6. Podsumowanie ustaleń kontroli.

Ustalenia kontroli, oparte o: zbadaną dokumentację organizacji (w tym dowody księgowe opatrzone opisami), wyjaśnienia udzielone przez osobę upoważnioną do udzielania wyjaśnień wskazują na **przeznaczenie środków finansowych pochodzących z 1% pdoof na działalność pożytku publicznego**, co wypełnia dyspozycję art. 27 ust. 2 ustawy OPP.

Dodatkowo wskazuje się, że kontrola opierała się o informacje sprawozdawcze za 2022 r., opracowane przez Fundację. Sprawozdania ocenia się jako rzetelne, kompletne i wnikliwe.

Mając na uwadze przedstawione ustalenia kontroli, stwierdzam, że nie zachodzi potrzeba wydania zaleceń pokontrolnych. Jednocześnie zachęcam Fundację do dalszego prowadzenia działalności organizacji pożytku publicznego zgodnie z powołanymi w niniejszym dokumencie przepisami prawa.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl